

ماهنامه تحلیلی انرژی (۲۴)

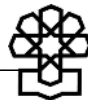
معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۳۸۹۸
مهرماه ۱۳۹۳

به نام خدا

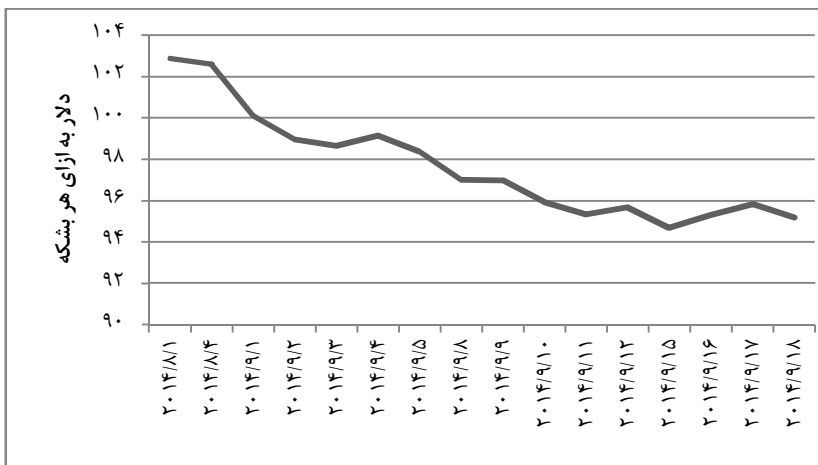
فهرست مطالب

- ۲..... بررسی تحولات ماهیانه بازارهای نفت جهان
- ۳..... بررسی معضل کابل دزدی در صنعت برق ایران و سایر کشورها
- ۷..... سهم انرژی تجدیدپذیر در تأمین برق خاورمیانه.....
- ۱۰..... پیش‌بینی وضعیت نفت در میان کشورهای صادرکننده نفتی مناپ در سال ۲۰۱۵.....
- ۱۶..... منابع و مآخذ.....

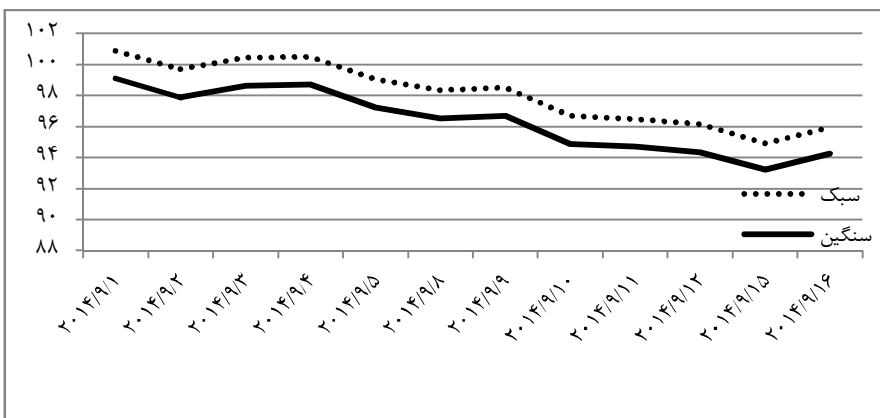

ماهنامه تحلیلی انرژی (۲۴)

نمودار ۱. قیمت سبد نفت اوپک در نیمه نخست ماه سپتامبر ۲۰۱۴

نمودار ۲. قیمت تقریبی انواع نفت صادراتی ایران در نیمه نخست ماه سپتامبر ۲۰۱۴

بررسی تحولات ماهیانه بازارهای نفت جهان^۱

قیمت‌های نفت در ماه آگوست در بازارهای جهانی به شدت کاهش یافت و از رشد تقاضای نفت و رشد اقتصاد جهانی کاست. بهای نفت برنت در بازارهای آتی^۲ بورس معاملات لندن (ICE) برای نخستین بار در سال جاری و به‌ویژه در ۸ سپتامبر به زیر ۱۰۰ دلار به ازای هر بشکه (۹۸ دلار) تنزل یافت و نفت وست‌تگزاس اینترمدیت در بازار نایمکس نیز طی ماه آگوست در حدود بشکه‌ای ۹۱ دلار و ۴۰ سنت معامله شد. رشد تقاضای جهانی نفت نیز برای سال جاری و سال ۲۰۱۵ به ترتیب ۰/۹ و ۱/۲ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شد و به‌نظر می‌رسد در سال آینده این مقدار تقاضا به ۹۳/۸ میلیون بشکه در روز برسد. کاهش رشد تقاضا در سه‌ماهه دوم سال جاری میلادی نشان‌دهنده چشم‌انداز نه‌چندان مثبت و مبهم از سوی اروپا و چین است.

عرضه جهانی نفت نیز در ماه آگوست با کاهش روزانه ۴۰۰ هزار بشکه به ۹۲ میلیون و ۹۰۰ هزار بشکه رسید که در مقایسه با سال گذشته، عرضه جهانی نفت روزانه ۸۱۰ هزار بشکه افزایش یافته است و البته این افزایش با رشد عرضه روزانه ۱/۲ میلیون بشکه نفت غیراوپک و کاهش ۳۷۰ هزار بشکه در روز نفت اوپک صورت پذیرفته است. به‌نظر می‌رسد تا پایان سال جاری عرضه غیراوپک روزانه ۱/۶ میلیون بشکه در روز افزایش یابد و در سال آینده نیز این میزان افزایش در حدود روزانه ۱/۳ میلیون بشکه باشد که میزان کل عرضه غیراوپک را تا پایان سال ۲۰۱۵ به ۵۷/۶ میلیون بشکه در روز برساند.

1. Oil Market Report, 11th Sept, 2014.

2. Futures Market

میزان تولید نفت خام اوپک در ماه آگوست نسبت به ماه جولای با افزایش روزانه ۲۳۱ هزار بشکه به ۳۰/۳۵ میلیون بشکه در روز رسید. این رشد تولید عمدتاً از سوی لیبی، آنگولا و نیجریه بوده است. این در حالی است که تولید عراق و عربستان طی ماه گذشته کاهش یافت.^۱

بررسی معضل کابل دزدی در صنعت برق ایران و سایر کشورها

سال‌هاست که صنعت برق کشور با مسئله کابل دزدی مواجه است و متأسفانه تاکنون راهکارهای متعدد نتوانسته مانع از این معضل شود. سرقت سیم‌های برق علاوه بر آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی، گسترش خاموشی‌ها و خسارت‌های میلیاردی آن بر وزارت نیرو، ممانعت از خدمات‌رسانی مناسب به مشترکین، برق‌گرفتگی سارقین، آتش‌سوزی و تخریب را به دنبال داشته است.

همایون حائری، مدیرعامل توانیر پیشتر نیز دو برنامه وزارت نیرو برای مقابله با سارقان کابل‌های مسی و ایجاد انشعابات غیرمجاز از شبکه برق را تشریح کرده و اظهار داشته بود که در کمتر از یک‌سال بیش از ۳۰۰ میلیارد ریال کابل مسی از شبکه برق کشور به سرقت رفته است. وی همچنین درباره آخرین اقدامات برای کاهش سرقت کابل‌های برق در کشور گفته بود که بخش عمده کابل دزدی در شبکه برق از سیم‌های مسی است. از این رو با هماهنگی تمامی شرکت‌های برق و توزیع برق استان‌های مختلف کشور تعویض کابل‌های مسی در دستور کار قرار گرفته است.

در برخی از شهرهای کشور متولیان ادارات برق خود شخصاً اقدام به راه‌اندازی اکیپ‌های گشت و پلیس برق نموده‌اند تا ضمن بازرسی مداوم شبکه و جلوگیری از انشعابات غیرمجاز، تاحدودی از سرقت‌های احتمالی سیم و کابل برق نیز جلوگیری کنند. هزینه ناشی از سرقت سیم و کابل در شبکه‌های توزیع به حدی است که وزارت نیرو را مجبور به تأمین منابع مالی زیادی برای جایگزینی کابل‌های مسی با کابل‌های خودنگهدار کرده است.

درآمد کم افراد و قیمت بالای مس انگیزه ارتکاب به این نوع سرقت در کشور را افزایش داده است. فقر و نبود اشتغال مناسب از عوامل پررنگ در بروز این پدیده شوم است. به نظر می‌رسد تا وقتی که فقر و درآمدزایی پایین و فشارهای اقتصادی وجود داشته باشد حتی با خود نگه‌دار شدن کابل‌های برق باز هم این سرقت‌ها و دزدی‌ها ادامه پیدا کند. فشارهای زیاد اقتصادی، استفاده از مواد مخدر و روان‌گردان، گسترش بی‌کاری منجر به بروز رفتارها و هنجارهای نادرست اجتماعی می‌شود. زیرا علاوه بر سرقت کابل‌های مسی، امروزه سرقت نبشی‌های دکل‌های برق، ترانس‌ها، تیرهای برق، لامپ‌های روشنایی و... نیز در حال افزایش است.^۱

بررسی کابل دزدی در سایر کشورهای جهان نشان می‌دهد که این معضل تنها مختص ایران نیست. برای مثال در تابستان گذشته، چند شهر ایالت مادرید در بحران بی‌برقی بودند و تلفن یک روستا به مدت چند ساعت قطع شد، چون سارقان سیم و کابل‌های برق و تلفن آنها را کنده و با خود برده بودند. پلیس گارد مدنی^۲ اسپانیا برآورد

1. www.barghnews.com

2. Civil Guard Police

کرده است از سال ۲۰۰۶ میلادی که سرقت کابل‌های مسی به فهرست جرائم دزدان در این کشور اضافه شد، تا سال ۲۰۱۲ میلادی، سرقت مس و دیگر فلزات، به میزان ۵۰ درصد در اسپانیا افزایش یافته چون مس، فلزی است که مبلغ خوبی بابت آن پرداخت می‌شود و به آسانی هم در بازار به فروش می‌رسد. پس از سرقت کابل، مجرمان آن را به خریدار می‌فروشند و خریدار نیز برای اینکه کابل سرقتی، شناسایی نشود، روکش آن را جدا می‌کند و در ادامه این روند، پیش از آنکه مس به دست واسطه یا توزیع‌کننده نهایی برسد، ذوب می‌شود. این وضعیت موجب می‌شود توزیع‌کننده نهایی یا کارخانه خریدار از وضعیت غیرقانونی مس دریافتی مطلع نشود. به این ترتیب، مس سرقتی «سفید» یا قانونی می‌شود و توزیع‌کننده نهایی آن را به کشورهای دیگر نظیر آلمان، هند و چین می‌فروشد.

بنا به اظهارات یکی از سربازان پلیس امارات متحده عربی، در دبی سارقان آسیایی اقدام به سرقت کابل‌های برق از این منطقه می‌کنند و تعداد آنها در سراسر این کشور رو به افزایش است. برای نمونه اخیراً یک گروه ۲۰ نفره توسط نیروهای پلیس دستگیر شده‌اند. ارزش کابل‌های برق در این کشور صدها هزار دینار است و مأموران و نگهبانان سایت‌های زیربنایی توان مقابله با کابل دزدان را ندارند، زیرا به دلیل پایین بودن دستمزد گارد نگهبانی که اکثراً سالخورده و یا از قشر آسیب‌پذیرند، توان مقابله با سارقان را ندارند. به گفته رئیس پلیس بازرسی جرائم دبی ارزش یکی از کابل دزدی‌ها که از سایت دولتی صورت گرفته بیش از ۳۰۰ هزار دینار بوده است.^۱

در غرب یورکشایر واقع در شمال انگلیس نیز سارقان به صورت سازماندهی شده و گروهی اقدام به کابل دزدی می‌کنند و این معضل علاوه بر نگرانی مردم از قطع شدن ناگهانی برق و مشکلات برق‌رسانی به این منطقه به‌ویژه با نزدیک شدن به پاییز، مسئولین توزیع برق را نیز با مشکل مواجه ساخته است. رئیس پلیس این منطقه با اختصاص شماره تلفن ویژه گزارش کابل دزدی از مردم خواسته تا در صورت برخورد با کابل دزدان با این شماره تماس بگیرند.^۱

وخامت اوضاع دزدی کابل‌های برق در آفریقای جنوبی به‌گونه‌ای است که این معضل به یک صنعت پررونق برای سارقان مبدل شده است. حتی برخی از کارکنان برق شهری در این منطقه فرقه‌های ۳۰۰ متری کابل برق را به سرقت می‌برند. رئیس پلیس ژوهانسبورگ معتقد است که کابل دزدی نه تنها وندالیسم^۲ است و به بخش خدمات صنعت برق ضرر وارد می‌کند، بلکه نوعی جنایت علیه شهروندان این شهر است.

در برخی از کشورها نیز از سیستم هشدار کابل دزدی استفاده می‌شود که از میزان هزینه‌ها و میزان موفقیت این پروژه آمار دقیقی در دست نیست.^۳

میزان کابل دزدی و تجارت غیرقانونی مس در کیپ تاون (دومین شهر بزرگ آفریقای جنوبی) نیز به حدی بوده که نیروهای پلیس را به تلاش مجدانه به محافظت از کابل‌های برق گماشته است.

1. www.yorkshireeveningpost.co.uk

۲. وندالیسم (Vandalism) به معنای تخریب کنترل نشده اشیاء و آثار فرهنگی باارزش یا اموال عمومی است و یک ناهنجاری اجتماعی به حساب می‌آید و دلایل متعددی برای آن عنوان می‌کنند. وندالیسم را در زمره انحرافات و بزهکاری‌های جوامع جدید دسته‌بندی می‌کنند و آن را واکنشی خصمانه و کینه‌توزانه نسبت به برخی فشارها، تحمیلات، اجحاف‌ها و شکست‌ها تحلیل می‌کنند.

3. www.nt20.com

لازم به ذکر است که ارزش کاتد مس به طور میانگین ۷ تا ۱۰ هزار دلار به ازای هر تن در بورس فلزات لندن معامله می‌شود^۱ و ارزش بالای این فلز در جهان انگیزه کابل دزدی را میان افشار کم درآمد و سطح پایین اجتماعی تقویت کرده است. همکاری مؤثر سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه برای رفع این مسئله ضروری است. برای مقابله با این معضل علاوه بر تمهیدات قانونی ازسوی قانونگذار، وزارت نیرو به عنوان بازوی قوه مجریه باید راهکارهای لازم برای مبارزه با این مسئله را بررسی کرده و به کمک قوه قضائیه به مبارزه با این جرم بپردازد. برای ریشه کن کردن معضل کابل دزدی همه دستگاه‌های حاکمیتی کشور باید به مشارکت بپردازند زیرا پیامدهای منفی آن همه گیر و اجتناب ناپذیر است.

سهم انرژی تجدیدپذیر در تأمین برق خاورمیانه^۲

براساس مطالعه اخیر آژانس بین‌المللی انرژی با عنوان گزارش میان‌مدت بازار انرژی تجدیدپذیر^۳ به نقل از هفته‌نامه میس، انرژی تجدیدپذیر به عنوان منبع کوچک تأمین برق در خاورمیانه است و توسعه آن در مراحل اولیه قرار دارد. کل برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر در خاورمیانه در سال ۲۰۱۳ به میزان ثابت ۲۲ تراوات ساعت یا به عبارتی ۲/۵ درصد از کل برق تولیدی بوده است. این میزان شامل بیش از ۵ درصد سالیانه

1. www.lme.com

2. "Middle East Renewables Starting to Scale Up from Low Base- IEA", MEES, 29 August, 2014, p. 11.

قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، اداره کل تدوین قوانین.

3. Medium Term Renewable Energy Market Report

انرژی برق تجدیدپذیر تولید شده در جهان در سال گذشته و دستکم ۲۲ درصد از کل برق تولیدی در جهان است. میزان برق تجدیدپذیر جهان در سال گذشته ۲۴۰ تراوات ساعت بوده است.

پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد، ظرفیت تولید برق تجدیدپذیر در خاورمیانه بین سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۲۰ به دو برابر افزایش خواهد یافت و نرخ سالیانه آن به ۱۰ درصد یا به عبارتی ۲۲ تراوات ساعت خواهد رسید. به نظر می‌رسد کل تقاضای برق خاورمیانه طی سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۲۰، در حدود ۴/۹ درصد در سال افزایش یابد. عوامل حمایت‌کننده این رشد تقاضا عبارتند از: افزایش استفاده از دستگاه‌های تصفیه هوا، کاهش قیمت برق یارانه‌ای^۱ و نیاز به کارخانه‌های آب شیرین‌کن که دارای شدت انرژی پایین باشد.

بنا به این گزارش طی سال گذشته میلادی پیشرفت‌های زیادی در برق حرارتی خورشیدی (STE)^۲ و ظرفیت فتوولتائیک خورشیدی حاصل شده است. نیروگاه‌های برق خورشیدی شمس^۱ (CSP)^۳ با ظرفیت ۱۰۰ مگاوات و نیروگاه فتوولتائیک خورشیدی با ظرفیت ۱۳ مگاوات در امارات متحده عربی به اجرا درآمده است. در اردن نیز چندین پروژه عظیم فتوولتائیک خورشیدی و بادی در سال ۲۰۱۳ کلید خورده و پیشرفت‌های قابل توجهی در این خصوص صورت پذیرفته است، اما انرژی خورشیدی در عربستان سعودی همچنان به صورت حاشیه‌ای روند رشد ثابتی را طی می‌کند و ظرفیت آن کمتر از یک درصد، ثابت است با وجود این ثبات در سال ۲۰۱۳ دو نیروگاه

-
1. Low, Subsidized Power Prices
 2. Solar Thermal Electricity
 3. Concentrated Solar Power

فتوولتائیک خورشیدی به ظرفیت کل ۱۳/۵ مگاوات، در مقیاس نیروگاهی^۱ مصوب شده است.

در ایران نیز مطابق ماده (۱۳۹) قانون برنامه پنجم توسعه «به منظور ایجاد زیرساخت‌های تولید تجهیزات نیروگاه‌های بادی و خورشیدی و توسعه کاربرد انرژی‌های پاک و افزایش سهم تولید این نوع انرژی‌ها در سبد تولید انرژی کشور، دولت مجاز است با حمایت از بخش‌های خصوصی و تعاونی از طریق وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات، زمینه تولید تا ۵ هزار مگاوات انرژی بادی و خورشیدی در طول برنامه متناسب با تحقق تولید را فراهم سازد».

پیش‌بینی می‌شود رشد تقاضای برق نزد کشورهای خاورمیانه‌ای که دارای پتانسیل توسعه انرژی تجدیدپذیرند به سرعت بین سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۲۰ افزایش یابد و این میزان رشد تقاضا در عربستان سعودی ۶ درصد، امارات متحده عربی ۵ درصد و اردن ۴/۷ درصد در سال باشند، در حالی که عربستان همچنان به نیروگاه‌های گازسوز خود تکیه خواهد زد. استفاده از نفت نقش اصلی را در این کشور داشته و خواهد داشت. در این کشور طی سال ۲۰۱۲، ۵۵ درصد از برق تولیدی از سوخت‌های فسیلی منحصراً فرآورده‌های نفتی و ۴۵ درصد دیگر با خوراک گازی تولید شده است. با وجود این، عربستان سعودی قصد دارد تا سال ۲۰۳۲، ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر خود را به ۵۴ گیگاوات و هسته‌ای را به ۱۸ گیگاوات برساند.

امارات متحده عربی نیز تا سال ۲۰۲۰ ظرفیت قدرت کل را به ۴۰ گیگاوات افزایش خواهد داد و این در حالی است که همچنان گاز سهم اصلی را در تولید برق این کشور

1. Utility- Scale (مقیاس نیروگاهی) شده‌اند (طراحی شده‌اند) (مقیاس نیروگاهی)

خواهد داشت. در ابوظبی و دبی به ترتیب نیروگاه تجدیدپذیر انرژی پسماند ۱۰۰ مگاوات و پارک خورشیدی با ظرفیت هزار مگاوات در دست اجراست. در اردن نیز ۸۱ درصد از سهم تولید برق از فرآورده‌های نفتی بوده که ظرفیت آن ۳/۴ گیگاوات در سال ۲۰۱۲ بوده است. هم‌اکنون نیز اردن قصد دارد تا سال ۲۰۲۰ ظرفیت انرژی تجدیدپذیر را به ۱/۸۵ گیگاوات برساند و اخیراً نیز قراردادهای خرید قدرت برای مزرعه بادی ۱۱۷ مگاواتی تفیلا^۱ و نیروگاه ۵۳ مگاواتی فتوولتائیک خورشیدی شمس ماعون^۲ منعقد شده است.

پیش‌بینی وضعیت نفت در میان کشورهای صادرکننده نفتی مناپ^۳ در سال ۲۰۱۵^۴

وضعیت اقتصادی موجود کشورهای عضو همکاری‌های خلیج فارس (GCC) نشان می‌دهد که اکثر این کشورها باید در برابر شوک‌های بزرگ درآمدی نفت کنونی تاب آورده و ضربه‌پذیر شوند. بخشی از این عوامل مؤثر را می‌توان افزایش نرخ دستمزد عمومی، کاهش قیمت نفت و در برخی کشورها افزایش نرخ یارانه‌های انرژی دانست که خود باعث رشد مصرف داخلی و افزایش هزینه صادرات می‌شود. شوک‌های جنبی ناشی از میزان تقاضای جهانی نفت نیز بر ترازهای مالی این کشورها اثرگذار خواهد بود. در بین کشورهای عضو GCC عربستان سعودی به لحاظ داشتن سابقه طولانی در ایجاد

1. Tafila wind farm

2. Shams Maan solar PV plant

۳. منظور از صادرکنندگان نفتی مناپ MENAP شامل کشورهای الجزایر، بحرین، ایران، عراق، کویت، لیبی، قطر، عمان، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و یمن است.

4. "Regional Economic Outlook Update", Middle East and Central Asia Department, IMF, May 2014, "Oil Market Report", Sept 2014, OPEC
www.farsnews.com, www.iif.com

ثبات در بازار نفت، احتمالاً در صورتی که در میزان تولید نفت خود تغییری ایجاد نکنند و با فرض اینکه هیچ‌گونه تعدیل و تنظیم در هزینه‌هایش ندهد در سال ۲۰۱۵ احتمالاً با کسری مالی مواجه خواهد شد.

با وجود اینکه قیمت نفت صادراتی عربستان در سال ۲۰۱۴، ۱۰۰ دلار به ازای هر بشکه پیش‌بینی شده بود،^۱ براساس گزارش بانک سرمایه‌گذاری جدوا^۲ عربستان، این کشور برای به تعادل رساندن بودجه خود در سال ۲۰۱۳ قیمت نفت را در حدود بشکه‌ای ۸۳ دلار در نظر گرفت.^۳ میانگین قیمت نفت صادراتی عربستان در سبد مرجع اوپک طی ۸ ماه گذشته سال جاری ۱۰۴ دلار و ۷ سنت به ازای هر بشکه بود.^۴ این درحالی است که میزان تولید نفت خام این کشور در ماه آگوست سال جاری نسبت به ماه جولای ۵۵/۲ هزار بشکه در روز کاهش یافت و به ۹/۸ میلیون بشکه در روز رسید. عربستان براساس آمارهای ماه ژوئن ۲۰۱۴ به‌عنوان دومین عرضه‌کننده بزرگ نفت به ایالات متحده آمریکا و یکی از بزرگترین صادرکنندگان نفت خام به ژاپن و چین بوده است. طی ماه جولای، عربستان ۳۴ درصد از کل نفت خام صادراتی خود را به ژاپن و ۱۶ درصد آن را به چین ارسال داشته است.

میزان مصرف انرژی اولیه در عربستان سعودی طی سال گذشته میلادی ۲۲۷/۷ میلیون تن معادل نفت خام بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۲، در حدود ۳/۵ درصد

۱. زهرا جعفری و سیده مریم موسوی، «چشم‌انداز وضعیت بازار نفت خام در سال ۲۰۱۴ و پیش‌بینی قیمت نفت خام در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۳۳۹۵، دی‌ماه ۱۳۹۲.

2. Jadwa investment

3. www.iif.com

۴. مجموعه قیمت‌های نفت خام سبد مرجع اوپک از ژانویه تا سپتامبر سال ۲۰۱۴ منتشر شده در گزارش ماهانه بازار نفت اوپک.

افزایش داشت. از این میزان مصرف انرژی اولیه، ۱۳۵ میلیون تن نفت و ۹۲/۷ میلیون تن معادل نفت خام گاز طبیعی بوده است.^۱

اخیراً نیز شاهزاده عبدالعزیز بن سلمان بن عبدالعزیز، معاون وزیر نفت عربستان در گفتگو با الشرق الوسط اعلام داشت: عربستان قصد دارد، قیمت سوخت را بالا ببرد تا مصرف انرژی در این کشور کاهش یابد.^۲

وی با اشاره به تولید نفت عربستان با وقوع جنگ‌ها و ناآرامی‌های منطقه خاورمیانه اظهار داشت: عربستان سعی داشته است، میزان تولید نفت خود را حفظ کند تا وابستگی آمریکا به نفت عربستان افزایش یابد.

وی با اشاره به شرایط تولید نفت در منطقه خاورمیانه گفت: انتظار می‌رود اگر روند تولید نفت در این منطقه تغییر نکند، تا سال ۲۰۲۵ قیمت نفت منطقه خاورمیانه ۱۵ دلار افزایش داشته باشد که این افزایش قیمت می‌تواند منجر به جبران تمامی زیان‌های ناشی از کاهش قیمت شود.

اما در مقابل براساس مطالعه کارشناسان صندوق بین‌المللی پول، وضعیت و جایگاه مالی میان برخی دیگر از کشورهای GCC از جمله بحرین و عمان به گونه‌ای است که برای تراز بودجه‌ای سال ۲۰۱۵ باید قیمت نفت در حدود ۱۰۰ دلار به‌ازای هر بشکه در نظر گرفته شود. در جدول برخی از شاخص‌های منتخب اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت مناب به‌همراه پیش‌بینی‌های سال جاری و آتی صندوق بین‌المللی پول نشان داده شده است.

1. "Bp Statistical Review of World Energy, June 2014"

2. www.farsnews.com

جدول برخی از شاخص‌های منتخب اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت مناب

پیش‌بینی برای سال ۲۰۱۵	پیش‌بینی برای سال ۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	میانگین سال ۲۰۰۸-۲۰۰۰	شاخص اقتصادی کشور
۴/۶	۳/۴	۲	۴/۷	۴/۶	۵/۹	۲/۳	۵/۹	رشد تولید ناخالص واقعی (تغییر سالیانه؛ درصد)
۴/۱	۴/۳	۲/۷	۳/۳	۲/۸	۳/۶	۱/۶	۴/۱	الجزایر
۳/۳	۴/۷	۴/۹	۳/۴	۲/۱	۴/۳	۲/۵	۶	بحرین
۲/۳	۱/۵	-۱/۷	-۵/۶	۲/۷	۵/۹	۳/۹	۵/۴	جمهوری اسلامی ایران
۶/۷	۵/۹	۴/۲	۱۰/۳	۱۰/۲	۵/۵	۵/۸	-	عراق
۳	۲/۶	۰/۸	۶/۲	۶/۳	-۲/۴	-۱/۷	۶/۹	کویت
۲۹/۸	-۷/۸	-۹/۴	۱۰۴/۵	-۶۲/۱	۵	-۰/۸	۵/۱	لیبی
۳/۴	۳/۴	۵/۱	۵	۴/۵	۵/۶	۳/۳	۵/۱	عمان
۷/۱	۵/۹	۶/۱	۶/۲	۱۳	۱۶/۷	۱۲	۱۲/۴	قطر
۴/۲	۴/۱	۳/۸	۵/۸	۸/۶	۷/۴	۱/۸	۵/۱	عربستان سعودی
۴/۲	۴/۴	۴/۸	۴/۴	۳/۹	۱/۷	-۴/۸	۶/۲	امارات متحده عربی
۴/۴	۵/۱	۴/۴	۲/۴	-۱۲/۷	۷/۷	۳/۹	۴/۲	یمن
۸/۶	۸/۷	۱۲/۲	۱۱/۸	۹/۸	۶/۱	۵/۳	۸/۱	تورم قیمتی مصرف‌کننده (میانگین سال؛ درصد)
۴	۴	۳/۳	۸/۹	۴/۵	۳/۹	۵/۷	۲/۹	الجزایر
۲/۴	۲/۵	۳/۳	۲/۸	-۰/۴	۲	۲/۸	۱/۴	بحرین
۲۲	۲۳	۳۵/۲	۳۰/۵	۲۱/۵	۱۲/۴	۱۰/۸	۱۵/۲	جمهوری اسلامی ایران
۳	۱/۹	۱/۹	۶/۱	۵/۶	۲/۴	-۲/۲	۳۰/۹	عراق
۴	۳/۴	۲/۷	۳/۲	۴/۹	۴/۵	۴/۶	۲/۸	کویت
۶/۳	۴/۸	۲/۶	۶/۱	۱۵/۹	۲/۵	۲/۴	۴/۴	لیبی
۳/۱	۲/۷	۱/۳	۲/۹	۴	۳/۳	۳/۵	۲/۵	عمان
۳/۵	۳/۶	۳/۱	۱/۹	۱/۹	-۲/۴	-۴/۹	۶/۹	قطر
۳/۲	۳	۳/۵	۲/۹	۳/۷	۳/۸	۴/۱	۱/۴	عربستان سعودی
۲/۵	۲/۲	۱/۱	۰/۷	۰/۹	۰/۹	۱/۶	۶	امارات متحده عربی
۹/۸	۰/۴	۱۱/۱	۹/۹	۱۹/۵	۱۱/۲	۳/۷	۱۱/۸	یمن

مأخذ: صندوق بین‌المللی پول.

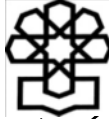
براساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول تولید ناخالص داخلی واقعی و تورم کشورهای صادرکننده نفت مناپ در سال جاری و سال ۲۰۱۵ جهش چندانی نخواهد داشت به‌طوری که برای مثال، در الجزایر تورم ۴ درصد در سال جاری و سال آینده همچنان ثابت خواهد بود و سایر کشورهای صادرکننده نفت مناپ نیز به‌استثنای عراق، لیبی و یمن در سال ۲۰۱۵ تغییر درصد تورم بالایی را تجربه نخواهند کرد. به لحاظ رشد GDP واقعی نیز که شاخص اثرگذار در اقتصاد کشورهاست در لیبی با توجه به بهبود شرایط سیاسی این کشور تولید نفت تا پایان سال جاری، روند افزایشی پیش‌بینی شده است. براساس ماهنامه بازار نفت اوپک میزان تولید نفت لیبی در ماه جولای تقریباً با ۸۳ درصد افزایش نسبت به ماه قبل آن به روزانه ۴۲۵ هزار بشکه رسید و روند افزایش تولید نفت آن نیز تا پایان سال جاری همچنان ادامه خواهد داشت.

در میان اکثر صادرکنندگان نفت مناپ، هزینه‌های یارانه انرژی، ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را دربر می‌گیرد. منابع مالی حاصل از کاهش هزینه یارانه انرژی بی‌شک می‌تواند در بخش آموزش، بهداشت، پژوهش و توسعه صرف شود. صادرات نفتی کشورهای غیرعضو GCC در برابر شوک‌های نفتی آسیب‌پذیرتر از کشورهای عضو GCC خواهد بود. کسری مالی میان این کشورها به معضلی مزمن بدل شده و در صورتی که برنامه افزایش تولید نفت غیر GCC تحقق نیابد بر وخامت اوضاع می‌افزاید. هرچند ظاهراً این کشورها در سطح خود پیشرفت داشته‌اند، اما اکثر کشورهای غیرGCC در صورتی که قیمت نفت به زیر ۸۵ دلار سقوط کند تا پایان سال جاری احتمالاً با کسری مالی کنونی همچنان دست به گریبان خواهند بود.

منابع و مآخذ

۱. قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، اداره کل تدوین قوانین.
۲. نصرالهی، فرشاد. بهره‌وری انرژی در بخش ساختمان و مسکن ایران.
۳. ترازنامه انرژی سال ۱۳۹۱.
۴. جعفری زهرا و سیده مریم موسوی. چشم‌انداز وضعیت بازار نفت خام در سال ۲۰۱۴ و پیش‌بینی قیمت نفت خام در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۳۳۹۵، دی‌ماه ۱۳۹۲.
5. Oil Market Report, 11th Sept, 2014.
6. MOMR- Sept, 2014.
7. www.barghnews.com
8. www.gulfnews.com
9. www.yorkshireeveningpost.co.uk
10. www.nt20.com
11. www.lme.com
12. "Middle East Renewables Starting to Scale Up from Low Base- IEA", MEES, 29 August, 2014.
13. Medium Term Renewable Energy Market Report.
14. "Regional Economic Outlook Update", Middle East and Central Asia Department, IMF, May 2014, "Oil Market Report", Sept 2014, OPEC.
15. www.farsnews.com, www.iif.com
16. "Bp Statistical Review of World Energy, June 2014".

مركز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۸۹۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ماهنامه تحلیلی انرژی (۲۴)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: زهرا جعفری

ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

مسئولیت صحت و سقم مطالب گردآوری شده به لحاظ علمی، حقوقی، انتقال آراء
و نظرات ارائه شده به عهده منابع و سایت‌های مرجع است.

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۷/۶